

коли ж цього не відбувається, настає розчарування, переконання в тому, що закони нічого не дають. До об'єктивних причин належить розходження загальнодержавних із відомчими інтересами. Декларативність і відсутність в діючих законах норм прямої дії дає підґрунтя для їх деталізації в інструкціях та інших підзаконних нормативно-правових актах, що видають міністерства та відомства. Досить часто ними закріплюються положення, які суперечать законодавчим настановам та виражають їх відомчі інтереси. [6]

Таким чином, можна зробити висновок про те, що професійна діяльність здатна змінювати особистість працівника, деформувати її, на відміну від непрофесійної діяльності та призводить до не випадкових, але закономірних розбіжностей у фахових типах особистості.

Подолання правового нігілізму – складний та тривалий процес, який насамперед передбачає освоєння фахівцями-юристами нової парадигми праворозуміння, розвиток людиноцентристської правової ідеології. В цьому контексті є досить актуальною ідейна спадщина видатного вітчизняного правознавця Б.Кістяківського, який вважав, що дія права вимагає безперервної духовної активності всіх членів суспільства, істинної творчості кожної особистості. Таким чином, саме особистість виступає основою формування правового ладу. Дане положення можна розглядати як відправну тезу правового виховання та формування професійної культури майбутніх слідчих. [7]

Список використаних джерел:

1. Бондаревський В.Г. Правовий нігілізм в Україні та шляхи його подолання [Електронний ресурс] / Електронна бібліотека підручників. - Режим доступу: www.info-library.com.ua/books-text-11919.html
2. Теорія держави і права: Навч. посіб. / В.В. Галунько, Г.О. Пономаренко, В.К. Шкарупа. За заг. ред. В.К. Шкарупи – Херсон: ХЮІ ХНУВС, 2007. - 280 с.
3. Кримінально-процесуальний кодекс України / Відомості Верховної Ради УРСР, № 2, 12.01.1961, ст. 15
4. Кожевников В.В., Марфицин П.Г. Правовой нигилизм следователя [Електронний ресурс] / Правові технології. - Режим доступу: <http://lawtech.agava.ru/pub/bstat58/bstat581.htm>
5. Буданов А. В. Педагогика личной безопасности сотрудников ОВД: Учебно-методическое пособие. - М.: РИО МВД, 1996. - С.42.
6. Линдюк В. С. Причины правового нигилизма в Украине [Електронний ресурс] / Міжнародні науково-практичні інтернет-конференції за різними юридичними напрямками. - Режим доступу: www.lex-line.com.ua/?language=ru&go=full_article&id=43.
7. Нечипоренко О. М. Правовий нігілізм юристів: ознаки та форми прояву [Електронний ресурс] / Law-property. - Режим доступу: www.law-property.in.ua/articles/37-legal-nihilism-lawyers-signs-of-forms-of-display.html

Бедна В. - курсант 1 курсу ННПФСКМ НАВС

Науковий керівник – Тюріна О.В., професор кафедри теорії держави та права НАВС, к.ю.н., доцент

РОЛЬ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Актуальність даної проблематики полягає у тому що, у період сьогодення гостро постала теоретична і практична потреба вироблення перспективного підходу до оцінки української історії і незалежної, самостійної ідеологічної та політичної позиції щодо оцінки шляхів і засобів розвитку громадянського суспільства в Україні. Процес становлення громадянського суспільства складний і суперечливий, зародження та розвиток громадянського суспільства відбувається протягом тривалого періоду еволюції сучасної цивілізації.

У філософській, політологічній та правовій науці пропонується чимало визначень поняття «громадянське суспільство», які наголошують на тих чи інших важливих його аспектах. На перший план можуть виступати такі його сутнісні риси, як «сукупність індивідів», «неодержавлені суспільні відносини», «реалізація прав та свобод людини» тощо. Ці підходи є виправданими з точки зору тих конкретних завдань, які стоять перед дослідженням громадянського суспільства в межах різних соціальних дисциплін. Однак при дослідженні громадянського суспільства в контексті юридичної проблематики найбільш обґрунтованим буде наголошування на інституціональній його характеристиці.

З даної позиції вбачається можливим зазначити, що, громадянське суспільство – це сукупність громадських інститутів, які сформовані на добровільних засадах, діють на самоврядних засадах у межах Конституції та законів, за посередництвом яких індивіди вільно реалізують свої основні природні права і свободи. Громадянське суспільство є сукупністю соціальних відносин, де здійснюються основні права людей – на життя, свободу, безпеку, власність. На теренах громадянського суспільства людина виступає вже не тільки як абстрактний індивід, пасивний об'єкт владних відносин, а й як суб'єкт права, активний носій певних, визначених юридичними нормами прав і свобод.

Громадянське суспільство у своєму функціонуванні відповідним чином пов'язане із державною організацією. Як остання і найвища досі форма суспільних об'єднань, ця організація протягом тривалого історичного періоду проходить певний процес у своєму розвитку. Держава, як така, зазнає у своєму устрої, своїх засадах і у своєму реальному змісті суттєвих і кардинальних змін. У розвитку держави, базуючись на правовому статусі особи у той чи інший історичний період, можна виділити такі етапи, як зародження держави, антична держава, держава раннього середньовіччя, станова держава, капіталістична і сучасна держава.

У сучасному державознавстві виділяють дві основні моделі співвідношення громадянського суспільства і держави: лібералізм і етатизм. З позиції лібералізму, чим менше втручання держави у сферу громадянського суспільства, тим краще для суб'єктів громадянського суспільства. Етатизм займає протилежну позицію у цьому питанні: чим більше втручання держави (в межах розумного), тим краще громадянському суспільству.

Завданням сьогодення є правильне обрання моделі суспільного розвитку, яка охоплюватиме все соціальні прошарки та регіони, всіх свідомих і небайдужих до України людей. Складовою цієї моделі є наповнення поняття «народовладдя» реальним змістом. Якщо головний ресурс країни – це люди і суспільство, то саме вони мають вирішувати, як жити і розвиватись державі, як боротись з корупцією, які пріоритети обирати для розвитку суспільства.

У Конституції України, так само як й у конституційному законодавстві інших держав, існує цілий ряд статей, що нормативно встановлюють і конкретизують принципи функціонування держави, насамперед у частині взаємодії її з громадянським суспільством. Визначивши загальні принципи діяльності державної влади, які випливають з поняття правової держави, варто зосередитись на принципах, які можуть бути визначені як засадничі для всіх гілок державної влади, а отже, й для системи державної влади як такої, коли вона розглядається саме у контексті взаємодії з громадянським суспільством.

Однією з головних умов забезпечення соціально-політичної стабільності в державі є належний розвиток громадянського суспільства. Саме тому згідно із Законом України «Про основи національної безпеки України» створення громадянського суспільства віднесено до пріоритетних національних інтересів. Це означає, що розв'язання проблеми інтенсифікації процесів його становлення як одного із ключових чинників забезпечення суспільно-політичної стабільності є досить актуальним завданням, на що звертає увагу чимало дослідників.

Головний висновок, який має бути зроблений, полягає у тому, що радикального переосмислення потребує насамперед загальний підхід до розвитку України й утвердження демократії. Суть цього підходу полягає у посиленні ролі громадянського суспільства в його взаємовідносинах із державою. Іншого шляху немає, оскільки намагання йти тим самим шляхом, що й раніше, призведе до втрати всіх історичних шансів.

Специфіка сучасної ситуації в Україні зводиться до того, що відбувається двоєдиний

процес формування і громадянського суспільства, і правової держави, де громадянські права людини підпорядковуються нормам міжнародного права.

Список використаних джерел:

1. Влада в Україні: шляхи до ефективності. Всеукраїнський форум учених-правознавців / відп.ред. О. В. Святоцький. – К., 2010. – 688 с.
2. Ковальчук В. Б., Іщук С. І. Правові засади взаємодії громадянського суспільства та державної влади в процесі демократичної легітимації: моногр. – Острог, 2013. – 268 с.
3. Лук'янов Д. В. Політичні партії в системі взаємодії громадянського суспільства та держави (роль та правове регулювання) : моногр. – Х., 2007. – 320 с.
4. Медведчук В. В. Громадянське суспільство: Український вибір : моногр. – К., 2012.- 568 с.

**Білозьоров Є.В. - заступник начальника
кафедри теорії держави та права НАВС,
к.ю.н., доцент**

МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ЯК ОСНОВА ТЕОРЕТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ В ЮРИСПРУДЕНЦІЇ

Ефективне розв'язання проблем демократичної трансформації українського суспільства, зокрема формування соціальної правової держави, національної системи права і законодавства, об'єктивно зумовило зростання ролі правознавства, яке повинно стати основним інтелектуальним чинником забезпечення державно-правових процесів в Україні. Для правознавства, яке розвивається в період глибинних реформ, корінних перетворень українського суспільства, дослідження методологічних засад формування сучасної правової держави набуває особливого значення.

Реалії нового століття зумовлюють непинне зростання соціальної значущості юридичної науки. За цих умов наукове обґрунтування стає обов'язковою основою ефективності державних рішень, юридична наука набуває рис соціального інституту, покликанням якого є забезпечення стійкого розвитку суспільства, добробуту та прогресу. Усе це передбачає підвищені вимоги до методологічної оснащеності наукових досліджень, пошуку оновлених, відповідних виклику сьогодення світоглядних орієнтирів, осмислення сучасних наукових підходів і конкретних способів теоретичних досліджень [1, с. 10].

На нашу думку, сучасний стан юридичної науки не відповідає реаліям сьогодення. Цей кризовий стан зумовлюється антиантропоцентризмом, неспроможністю до прогнозування державно-правових явищ, спекулятивністю, нераціональністю, «засиллям традицій», методологічною слабкістю, ортодоксальністю радянського права.

Розбудова державності України в умовах сьогодення вимагає переосмислення та концептуалізації наукових ідей та поглядів, що торкаються сутності і значення чинників, які впливають на формування правової держави. Розвинена наука, високий рівень освіти та культури, у тому числі й культури управління – це той фундамент, без якого неможливо досягти справжньої незалежності держави [2, с. 1 – 12].

Тому сучасна юридична практика вимагає від юриспруденції постійного вдосконалення методології. Очевидно, що для сучасної юридичної науки необхідно оновлення інструментарію дослідження. Успіх вирішення будь-якої проблеми залежить від наявності та ступеня розробленості методологічних передумов. За їх відсутності практичні дії виявляються або даремними, або небезпечними, породжуючи неочікувані наслідки, або ж узагалі – протилежні поставленим цілям [3, с. 14]. Результати наукової та практичної діяльності людей є наслідком не лише того, хто діє або на що спрямовано пізнавальну діяльність, а й того, яким методологічним інструментарієм здійснюється сам пізнавальний процес [4, с. 210].

На думку Ю.С. Шемшученка та В.Д. Бабкіна, до фундаментальних проблем юридичної науки під кутом зору демократичної трансформації українського суспільства належить